

CITOVANIE A ODKAZOVANIE PODĽA NORMY ISO 690: 2012

Ing. Eva Matušovičová
UK UPJŠ v Košiciach

- 1. Základné pojmy**
- 2. Zásady citovania**
- 3. Pravidlá zápisu**
- 4. Citovanie podľa STN ISO 690: 2012**
- 5. Techniky citovania**
- 6. Pomôcky na webe**

ZÁKLADNÉ POJMY

Citácia

je uvedenie príslušného odkazu v rámci textu alebo inej formy obsahu (STN ISO 690: 2012);

je skrátené označenie citovaného dokumentu priamo v texte podľa niektorej metódy odporúčenej normou STN ISO 690, z ktorého bola prevzatá myšlienka;

je položka v zozname bibliografických odkazov na konci publikácie.

Citát

je text doslovne prevzatý z citovaného dokumentu – zvyčajne sa píše v úvodzovkách alebo iným typom písma

Parafráza

je prevzatý text, ktorý podávame vlastnými myšlienkami (parafrázujeme), píše sa bez úvodzoviek či iného typu písma.

ZÁKLADNÉ POJMY

Odkaz

je údaj opisujúci prameň alebo jeho časť dostatočne presne a podrobne na jeho identifikáciu a na umožnenie lokalizácie.

Technika citovania

je spôsob, ktorým sa prepájajú citácie so zoznamom bibliografických odkazov. Technika (metóda) citovania má vplyv na formu citácie a vyžaduje aj úpravu zoznamu bibliografických odkazov.

Tvorca (autor/organizácia)

je subjekt s primárnou zodpovednosťou za vytvorenie prameňa (dokumentu).

ISBN

medzinárodné štandardné číslo pre knihy, je to jednoznačný viacmiestny identifikátor. V Slovenskej a Českej republike sa zaviedlo používanie ISBN v r. 1989. Z toho dôvodu staršie monografie vydané pred týmto rokom nemajú štandardné číslo. V SR prideliuje ISBN Slovenská národná knižnica v Martine.

ISSN - medzinárodné štandardné číslo pre časopisy

ZÁSADY CITOVANIA

- odkaz musí presne identifikovať zdroj, aby ho bolo možné opäť vyhľadať;
- prehľadnosť a jednotnosť údajov - poradie údajov v odkaze je záväzné;
- pri práci použiť primárne pramene;
- citovať z dôveryhodných zdrojov;
- použiť relevantné citácie;
- údaje do citácie zaznamenať ihneď pri práci so zdrojom;
- neskracovať slová v údajoch o citovanej publikácii;
- ak nie je možné zistiť niektorý údaj, je možné chýbajúci údaj vynechať;

ZÁSADY CITOVANIA

- vkladať citát pre podporu, či doplnenie nášho tvrdenia alebo pre polemiku;
- všeobecne známe informácie nie je potrebné citovať (napr. hlavné mesto Slovenska je Bratislava);
- **v jednom dokumente sa používa len jedna technika citovania.**

Chyby

- necitovať práce nesúvisiace s prácou;
- necitovať práce nepoužité pri tvorbe;
- necitovanie prác použitých pri tvorbe;
- nepresné citovanie.

NEVYDÁVAŤ PRÁCU INÉHO ZA SVOJU VLASTNÚ

PRAVIDLÁ ZÁPISU ÚDAJOV

- údaje preberáme z titulnej strany, obsahu, titulnej obrazovky, prednej strany mapy, nálepky na disku, z rubu titulného listu, záhlavia, obalu, sprievodnej dokumentácie a pod.
- zachovanie jazyka dokumentu – názov, vydanie (2nd ed., 3. Aufl);
- transliterácia údajov – znaky pôvodnej abecedy sa nahradia latinskou abecedou;
- v prípade viacerých autorov - zápis všetkých autorov dokumentu alebo sa v citácii uvádza iba meno prvého autora a za ním nasleduje skratka „a kol.“, „a iní“ alebo „et al.“. Jednotliví autori sa oddeľujú čiarkou, ak sú dvaja autori tak sa spájajú spojku „a“, príp. anglickým ekvivalentom „and“.;
- zápis autora sa píše v tvare priezvisko veľkým písmenom, krstné meno bežným spôsobom: napr. MIROSSAY, Ladislav. Ak je viacej autorov, tak zápis je v tvare PRIEZVISKO, Meno, Meno PRIEZVISKO napr. ŠOLTÉS, Marek a Jozef RADOŇÁK;
- vydateľské údaje – pri viac ako jednom mieste vydania a viacerých nakladateľoch použiť zvýraznený údaj, ak nie je zvýraznený použiť údaj na 1. mieste; ak rok rok vydania presahuje jeden rok – uviesť rozsah;

PRAVIDLÁ ZÁPISU ÚDAJOV

- dátum vydania sa zapisuje arabskými číslicami;
- ak je dielo anonymné, nie je možné zistiť autora, uvedie sa do hranatých zátvoriek údaj pre neznámeho autora [anon];
- neznáme miesto vydania [s.l]; neznámy vydavateľ [s.n]; neznámy rok vydania – nahradiť dátumom copyrightu, tlače (c2001) príp. odhadovaným rokom vydania [cca 1750] alebo údajom [bez dátumu];;
- vo všeobecnosti platí zápis údajov neuvedených v dokumente uvádzame do [];
- pravidlá skracovania – konkrétne normy;
- celý bibliografický odkaz končí bodkou; neplatí to v prípade, že posledným údajom je adresa webovej stránky;
- v prípade citovania príspevkov v monografii, zborníku, časopise používame pred označením zdroja „**In:**“.

PRAVIDLÁ ZÁPISU ÚDAJOV

Elektronický dokument

- typ dokumentu/média v hranatých zátvorkách [online], [DVD], [CD-ROM];
- dátum citovania [cit. 2010-12-05];
- pre lokalizáciu a identifikáciu online dokumentu – URL adresa. Táto informácia je identifikovaná slovným spojením „Dostupné z“, „Dostupné na“.

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

Všeobecne platné pravidlo

Tvorca. *Hlavný názov* : *Podnázov* [Druh nosiča].
Sekundárna zodpovednosť. Vydanie. *Označenie
zväzkov seriálových publikácií. Vydavateľské
údaje. Časové údaje pre elektronické dokumenty.
Edícia. Štandardné číslo. Dostupnosť a prístupnosť
elektronických dokumentov. Poznámky.

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

KLASICKÉ DOKUMENTY

Tlačené monografie

Tvorca. *Názov* : *podnázov.*

Sekundárna zodpovednosť. Vydanie. **Miesto vydania:** **Názov vydavateľa, rok vydania.**
Edícia. **Štandardné číslo.** Poznámky.

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

KLASICKÉ DOKUMENTY

Tlačené monografie

Príklad

HORVÁT, J. a kol. *Anatómia a biológia človeka*. Bratislava: Obzor, 1999. ISBN 80-07-00031-5.

ŠOLTÉS, Marek a Jozef RADOŇÁK. *Základné princípy laparoskopickej chirurgie*. Košice: UPJŠ v Košiciach, 2013. ISBN 978-80-8152-074-7.

KOLLMANNOVÁ, L., L. BUBENIKOVÁ a A. KOPECKÁ. *Angličtina pro samouky*. 5. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977. ISBN 80-0425663-5.

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

Časti tlačенých monografií

Tvorca. Názov zdrojového dokumentu :
podnázov. Vydanie. Číslo časti. Sekundárna
zodpovednosť. Miesto vydania: Názov vydavateľa,
Rok vydania. Štandardné číslo. Lokalizácia v
zdrojovom dokumente.

Príklad

BRUNTON, P. *Perspektivy*. Sv. 2. Praha: Unitaria,
1992. Kapitola 19, Vláda relativity, s. 19-32.

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

Príspevky v tlačенých monografiách/zborníku

Tvorca. Názov príspevku. In: Hlavná zodpovednosť za zdrojový dokument. *Názov zdrojového dokumentu* : podnázov. Vydanie. Miesto vydania: Názov vydavateľa, Rok vyd, Rozpätie čísel strán. ISBN.

Príklad

KRISTIAN, Pavol. Získané choroby pečene : vírusové hepatitídy. In: BUNGANIČ, I. a kol. *Choroby pečene*. Prešov: Gastro I., spol. s.r.o., 2009, s. 167-183. ISBN 9788097016203.

TÓTHOVÁ, Elena a kol. A rare t(9,22,16)(q34,q11,q24) translocation in chronic myeloid leukemia for which imatinib mesylate was effective : a case report. In: *XXVII. Olomoucké hematologické dny s mezinárodní účastí, 12.-14.5.2013, Olomouc: sborník abstrakt*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, s. 75-76. ISBN 9788024434803.

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

Články v tlačенých časopisoch

Tvorca. Názov príspevku : podnázov.

In: **Názov zdrojového dokumentu** : podnázov.

Vydanie. **Rok, ročník, číslo, rozsah. Štandardné číslo.**

Príklad

DUBOVICKÝ, M. et al. Effect of neonatal anoxia on neurobehavioral development of rats. In: *Biologia*. 2000, vol. 55, no. 8, Suppl., p. 27-32._ISSN 0006-3088.

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY

Elektronické monografie, zborníky

Tvorca. *Názov* : *Podnázov* [Druh nosiča]. Vydanie/verzia.

Miesto vydania: *Názov vydavateľa*, **Dátum vydania.**

Dátum aktualizácie/revízie [Dátum citovania]. **ISBN.**

Dostupnosť.

Príklad

CARROLL, Lewis. *Alice's in Wonderland* [online]. Texinfo ed. 2.1. Dortmund (Germany): WindSpiel, Nov. 1994 [cit. 1996-02-10]. Dostupné na internete: <<http://www.germany.eu.net/books/carroll/alice/html>>.

SPEIGHT, J. G. *Lange's Handbook of Chemistry* [online]. London: McGraw-Hill, 2005. [cit. 2009-06-10]. ISBN 978-1-60119-261-5. Dostupné na: http://www.knovel.com/web/portal/basic_search/display?_EXT_KNOVEL_DISPLAY_bookid=1347&_EXT_KNOVEL_DISPLAY_fromSearch=true&_EXT_KNOVEL_DISPLAY_searchType=basic

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

Príspevky v elektronických monografiách

Tvorca. Názov príspevku. In: Hlavná zodpovednosť za zdrojový dokument. *Názov zdrojového dokumentu* [Druh nosiča]. Vydanie/verzia. Miesto vydania: Názov vydavateľa, rok vydania. Dátum aktualizácie/revízie [Dátum citovania]. Lokalizácia príspevku v zdrojovom dokumente. Štandardné číslo. Dostupnosť.

Príklad

BAILEY, Joseph P. and MCKNIGHT, Lee W. Internet Economics : What Happens When Constituencies Collide. In: *Workshop on Internet economics*, March 9-10, 1995 [online]. Cambridge (MA): Center for Technology, Policy and Industrial Development, Massachusetts Institute of Technology, 1995 [cit. 2000-10-02]. Dostupné na: <http://rpcp.mit.edu/~bailey/inter_econ.html>.

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

Články v elektronických časopisoch

Tvorca. Názov príspevku. In: *Názov zdrojového dokumentu* [Druh nosiča]. Rok, ročník, číslo [Dátum citovania]. Štandardné číslo. Dostupnosť.

Príklad

SABOV, Peter. Rekonštrukcie historických knižníc v podmienkach Slovenskej národnej knižnice v Martine. In: *Knižnica* [online]. Martin: Slovenská národná knižnica, 2005, roč. 6, č. 1, s. 33-34 [cit. 2010-05-07]. ISSN 1336-0965. Dostupné na: http://www.snk.sk/swift_data/source/casopis_kniznica/2005/januar/33.pdf

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

Vedecko – kvalifikačné práce

Tvorca. *Názov práce* : označenie druhu práce (dizertačná, doktorandská). Miesto vydania: *Názov vysokej školy*, rok vydania.

Príklad:

URDZÍK, Peter. *Predikcia intrauterinnej rastovej retardácie a preeklampsie pomocou biochemických a ultrazvukových markerov* : dizertačná práca. Košice: Univerzita P. J. Šafárika, 2007.

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

Výskumná správa

Tvorca. *Názov práce* : druh správy (VEGA, priebežná správa). Miesto vydania: *Názov inštitúcie*, rok vydania.

Príklad:

RIMÁROVÁ, Kvetoslava. *Správa o dosiahnutých výsledkoch za celú dobu riešenia projektu KEGA 3/4260/06* : priebežná správa. Košice: UPJŠ, 2008.

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

Normy

**Označenie a číslo normy: Rok zavedenia do platnosti.
*Názov normy.***

Príklad:

STN ISO 690: 2012. *Informácie a dokumentácia. Návod na tvorbu bibliografických odkazov na informačné pramene a ich citovanie.*

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

Zákony

***Označenie a číslo legislatívneho dokumentu/Rok publikovania a skratka úradného dokumentu.
Názov***

Príklad:

Zákon č. 313/2001 o verejnej službe.

CITOVANIE PODĽA STN ISO 690: 2012

Obrázky, tabuľky

Číslo obrázku/tabuľky. Názov obrázku /tabuľky. Zdroj.

Príklad:

Obrázok 3. Lymfatické srdce (Peyrot, 2010)

Tabuľka 1. Rizikové faktory hospitalizovaných pacientov s pľúcnou embóliou (Ozsu, 2011)

Zoznam bibliografických odkazov:

OZSU, Savas et al. 2011. The role of risk factors in delayed diagnosis of pulmonary embolism. In: *American Journal of Emergency Medicine*. Vol. 29, iss. 1, p. 26-32.

PEYROT, Sara M., Benjamin L. MARTIN and Richard M. HARLAND, 2010. Lymph heart musculature is under distinct developmental control from lymphatic endothelium. In: *Developmental Biology*. Vol. 339, iss. 2, p. 429-438.

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda prvého údaju a dátumu (harvardský systém)

V texte sa uvedie v zátvorkách prvý údaj (priezvisko autora, alebo prvé slovo z názvu) a rok vydania citovaného dokumentu. Ak sa prvý údaj už nachádza v rámci textu, v zátvorkách za ním sa uvedie len rok.

V prípade potreby sa v zátvorkách za rokom uvedú aj čísla citovaných strán. Ak majú dva alebo niekoľko dokumentov ten istý údaj a rovnaký rok, odlišia sa malými písmenami a,b,c, a pod. za rokom vnútri zátvoriek. To isté sa urobí aj v zozname bibliografických odkazov.

Jednotlivé položky v zozname bibliografických odkazov sa uvádzajú v abecednom poradí podľa prvého údaja, za ktorým nasleduje po bodke rok vydania. Za ním, podľa potreby, nasledujú malé písmená, ktorými sa odlišujú odkazy s rovnakým prvým údajom a rokom vydania.

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda prvého údaju a dátumu

Príklad

The notion of an invisible college has been explored in the sciences (Crane, 1972). Its absence among historians is noted by Stieg (1981). It may be, as Burchard (1965) points out ...Stieg (1981, p. 556) has further noted ...

Zoznam bibliografických odkazov

...

BURCHARD, J,E. 1965. How humanists use a library. In: *Intrex: report of a planning conference on information transfer experiments*, Sept. 3, 1964. Cambridge, Mass: M.I.T. Press.

CRANE, D. 1972. *Invisible colleges*. Chicago: Univ. of Chicago Press.

...

STIEG, M.F. 1981. The information needs of historians. In: *College and research Libraries*. Vol. 42, no. 6, p. 549-560.

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda číselných odkazov (numerický systém, vancouverský)

Citácie sú spojené s popisom citovaného dokumentu poradovým číslom, ktoré je umiestnené ako horný index alebo v zátvorke. Ak za sebou nasleduje viac citácií toho istého dokumentu, majú rovnaké číslo ako prvá citácia. Ak sa citujú konkrétne časti dokumentu, môžu sa za poradovým číslom citácie po čiarku uviesť čísla strán aj s označením s.

Odkazy sa v číslovanom zozname bibliografických odkazov usporiadajú podľa ich poradových čísel, ktoré zodpovedá prvému výskytu ich citovania. Poradové čísla sú umiestnené vľavo a záznamy odkazov sú odsadené. Zoznam je umiestnený na konci kapitoly alebo textu.

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda číselných odkazov

Príklad

Text

The notion of an invisible college has been explored in the sciences (24). Its absence among historians is noted by Stieg (13, p. 556). It may be, as Burchard (8) points out ...

Zoznam bibliografických odkazov:

8. BURCHARD, J,E. How humanists use a library. In: *Intrex: report of a planning conference on information transfer experiments, Sept. 3, 1964*. Cambridge, Mass: M.I.T. Press, 1965.

....
13. STIEG, M.F. The information needs of historians. In: *College and research Libraries*, Nov. 1981, vol. 42, no. 6, p. 549-560.

...
24. CRANE, D. *Invisible colleges*. Chicago: Univ. of Chicago Press, 1972.

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda priebežných poznámok

Citácie sú spojené s popisom citovaného dokumentu poradovým číslom, ktoré je umiestnené ako horný index alebo v zátvorke. Tieto čísla odkazujú na poznámky uvedené pod čiarou (odkazy na citácie, sú uvedené v číselnom poradí, v akom sa vyskytujú v texte, číslujú sa priebežne v celom dokumente).

Ak sa nejaký dokument cituje viackrát, nasledujúce citácie dostávajú odlišné čísla. V poznámkach pod čiarou sa odporúča používať skrátenú citáciu v podobe prvý autor, názov a strana v prípade, že na konci publikácie je zoznam bibliografických odkazov. Poradové čísla citácií sa uvádzajú len v poznámkach pod čiarou. Keď sa robí zoznam bibliografických odkazov na konci publikácie, v tomto zozname sa už záznamy nečíslujú, zoznam je zoradený abecedne.

TECHNIKY CITOVANIA

Metóda priebežných poznámok

Príklad

The notion of an invisible college has been explored in the sciences (32) . Its absence among historians is noted by Stieg(33). It may be, as Burchard (34) points out ...

Citácie v poznámkach

32. CRANE, D. Invisible colleges.

33. STIEG, M.F. The information needs of historians, p. 556.

34. BURCHARD, J,E. How humanists use a library, p. 219.

Zoznam bibliografických odkazov

BURCHARD, J,E. How humanists use a library. In: *Intrex: report of a planning conference on information transfer experiments, Sept. 3, 1964.* Cambridge, Mass: M.I.T. Press, 1965.

CRANE, D. *Invisible colleges.* Chicago: Univ. of Chicago Press, 1972.

...

STIEG, M.F. The information needs of historians. In: *College and research Libraries*, nov. 1981, vol. 42, no. 6, p. 549-560.

NAJDÔLEŽITEJŠIA ZÁSADA

UVEDOMIŤ SI, ČO CITUJEME

NA ZÁVER ...

Online katalóg Univerzitetnej knižnice – databáza záverečných prác

https://aleph.upjs.sk/F/ERPJ1JAU XK2QGR14SP7CDKNL68URAL21XIYMHL PFTLUAAQ8A5T-24780?func=find-b-0&local_base=safzp

Centrálny register záverečných prác

<http://www.crzp.sk>

Metodika tvorby bibliografických citací

http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps11/metodika/web/ebook_citace_2011.html

Citace.com

<http://www.citace.com>

Dodatok č. 3 k Smernici č. 1/2011 – príklady citácií dokumentov

<https://www.upjs.sk/public/media/2438/Dodatok3-smernica-1-2011.pdf>

**ĎAKUJEME
ZA POZORNOSŤ...**

Eva.Matusovicova@upjs.sk

